

ERRAZTU S.Koop.

“Inklusioa sortzen, aukerak zabaltzen”

Egileak: Oskar Molano, Lucas Lopez, Maider Diez

1. PROIEKTUAREN DESKRIBAPENA

Desgaitasuna, Osasunaren Munduko Erakundeak (OME) definitzen duen moduan, *gizakiarentzat normaltzat jotzen den jarduera bat egiteko gaitasunaren edozein murrizketa edo eragozpena da*. Definizio honek ezgaitasunaren ikuspegi zabala eskaintzen du, pertsonaren funtzioak ez ezik, gizarteak ezarritako mugak eta oztopoak ere kontuan hartzen dituelarik.

Hain zuzen ere, gaur egungo gizartean, desgaitasuna duten pertsonak oraindik ere hainbat oztopo aurkitzen dituzte beren eskubideak erabat baliatzeko. Nahiz eta lege-esparruak hobekuntzak izan eta gizartearen kontzientzia pixkanaka handitzen ari den, oraindik ere badaude jarrera, komunikazio eta egitura mailako oztopoak, desgaitasuna duten pertsonen parte-hartze osoa eragozten dutenak. Horregatik, beharrezkoa da **gizarte osoaren inplikazioa**, inklusioaren aldeko benetako aldaketa sustatzeko.

Desgaitasun mota ugari daude, baina bereziki nabarmendu nahi ditugu desgaitasun **fisikoa**, **sentsoriala eta intelektual**.

- **Desgaitasun fisikoa:** Mugitzeko zailtasunak dituzten pertsonak. Adibidez, gurpil-aulkian dabilzanak. Askotan, eraikinetan ez dago arranparik, espaloia estua da edo garraio publikoa ez da egokituta egoten.
- **Desgaitasun sentsoriala:** Adibidez, entzumen edo ikusmen arazoak dituzten pertsonak. Informazioa jasotzeko zailtasunak izaten dituzte.
- **Desgaitasun intelektual:** Ideiak ulertzeko edo adierazteko zailtasunak dituzten pertsonak. Elkarriketetan, izapideetan edo eskolan parte hartzea zaila egiten zaie.

Desgaitasun **intelektual eta sentsorialak** dituzten pertsonak, hainbat zailtasun izaten dituzte gizartean barneratzeko orduan. Erronka nagusietako bat komunikazioa da, askok ideiak ulertzeko edo adierazteko arazoak baitituzte, eta horrek elkarriketetan, izapideetan edo eguneroko jardueretan parte hartzea mugatzen du. Gainera, informazio publikoa normalean ez da haien gaitasun kognitiboak kontuan hartuta diseinatzeko, eta horrek ulermena eta sarbidea zailtzen ditu. Hezkuntza eta lan arloetan, aukerak urriak dira, eskolak eta enpresak ez baitaude beti beharrezko laguntzak eskaintzeko prestatuta. Ohikoa da, halaber, eguneroko zereginak egiteko kanpoko laguntzaren beharra izatea, eta laguntza-sareen gabeziak haien autonomia nabarmenki murriztu dezake.

Desgaitasun **fisikoa** duten pertsonak hainbat oztopo dituzte, eta horiek mugikortasuna, independentzia eta gizartean erabat parte hartzea mugatzen dute. Hiri-azpiegiturek eta eraikinek sarritan eskailerak dituzte arranparik gabe, espaloiek zabalera txikia dute edo garraio publikoa ez da irisgarria, eta horrek zaildu egiten du haien lekualdaketa. Oinarrizko zerbitzuetara iristeko ere zailtasunak izaten dituzte, hala nola osasun-arreta, hezkuntza edo izapide administratiboak, espazio horiek ez baitaude beti egokituak. Lan-arloan, enpresa askok ez dituzte eskaintzen baldintza irisgarriak ezta benetako enplegu-aukerak ere, eta horrek bazterketa ekonomikoa eragiten du. Ezin dugu ahaztu Euskal Autonomi Erkidegoan desgaitasuna duten biztanleriaren %16,5 langabezia daudela, biztanleria orokorrarena baino askoz ere handiagoa (Orain,2023), kontuan hartuta apirilaren 7ko 13/1982 Integración Social de los Minusvalidos legeak (LISMI) desgaitasuna duten pertsonak

laneratzeko eskubidea izango dutela ezartzen duen arren (Lantegi Batuak, 2020). Gurpil-aulkiak, protesiak edo laguntza-gailuak bezalako laguntza teknikoen gabeziak are gehiago larriagotzen du egoera. Azkenik, jarrera sozial negatiboek ezjakintasunetik edo deserosotasunetik sortuak bazterketa edo jarrera paternalistak eragin ditzakete, eta horrek haien ongizate emozionalean eragin dezake.

Desgaitasun mota hauek ezagutzea eta ulertzea funtsezkoa da gizarte inklusiboago bat eraikitzeko. Sentsibilizazio, prestakuntza eta ikusgarritasun ekintzek lagundu dezakete estigmak apurtzen, jarrerak aldatzen eta desgaitasuna duten pertsonen eskubideak eta aukerak bermatzen.

Ezin dugu ahaztu Euskal Autonomia Erkidegoan (EAE) 77.000 gizon eta 61.000 emakume baino gehiago bizi dira desgaitasun-egoeran, hau da, biztanleriaren % 6,3, Eusko Jaurlaritzako Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako sailak egindako diagnostikoaren arabera. (Orain, 2023). Diagnostikoan bildutako datuen arabera, desgaitasunen bat duten 10 pertsonatik 6-k behe-erdiko ehunekoa dute (% 65 baino gutxiago), eta heren batek desgaitasun handia du (% 65 baino gehiago). Gehienak adinez nagusiak dira (% 4 baino ez dira adingabeak).

Erandion, Bizkaiko udalerri garrantzitsu batean, desgaitasuna duten pertsonentzako baliabideak eta erronkak ere presente daude. Bizkaiko Foru Aldundiaren arabera, desgaitasuna duten pertsonentzako autonomia eta inklusioa sustatzeko 1 milioi eurotik gorako laguntzak bideratu dira 2025ean (Gipuzkoa gaur, 2025). Hala ere, Bizkaiko desgaitasun-planek adierazten dute parte-hartze eta bizi-kalitate handiagoa lortzeko oraindik ere oztopo ugari daudela (Bizkaia.eus, 2025)

Gure enpresa gizarte-eraldaketarako tresna izan nahi du, desgaitasuna duten pertsonen inklusioa sustatzeko konpromisoa hartuz. Horretarako, zerbitzuak eskainiko ditugu (hala nola prestakuntza inklusiboak, irisgarritasun-aholkularitza, sentsibilizazio kanpainak...) prest dauden erakunde eta kolektibo ugariri, hala nola, hezkuntza-zentroei, enpresei edota udalei, zeinek gero eta interes handiagoa erakusten duten inklusioaren aldeko ekintzetan parte hartzeko. Gainera, gure enpresak ez du soilik gizartean lagundu nahi. Lanpostuak sortu nahi ditugu desgaitasuna duten pertsonentzat, eta erakundeei lagundu nahi diegu inklusioaren bidez balio erantsia lortzen.

Horregatik, gure proiektuak Erandioko testuinguruari erantzun zuzena eman nahi dio: tokiko erakundeekin elkarlanean arituz, irisgarritasuna hobetzeko eta desgaitasuna duten pertsonen ahalduntzea sustatzeko, modu horretan pertsona guztiek aukera berdinak izanez.

ITURRIAK ETA ERREFERENTZIAK

- <https://bilbaohiria.com/bilbao/situacion-y-desafios-de-las-personas-con-discapacidad-en-el-pais-vasco/>
- Bizkaiko foru Aldundia. Bizkaia.eus, 2021. Bizkaian desgaitasuna duten pertsonen partehartzerako eta bizi kalitaterako plana, 2021-2023.
https://www.bizkaia.eus/Home2/archivos/DPTO3/Temas/Publicaciones/2%20Desgaitasuna%20plana%202021%202023%20web_eu.pdf?hash=6a3c7a23fa9cbb1309a4e115eb6c7ec1&idioma=EU
- <https://www.cdc.gov/ncbddd/spanish/disabilityandhealth/disability-barriers.html>
- <https://www.discapnet.es/discapacidad/dificultades-que-enfrentan-las-personas-con-discapacidad-en-la-actualidad>
- <https://www.discapnet.es/discapacidad/dificultades-que-enfrentan-las-personas-con-discapacidad-en-la-actualidad>
- <https://emprendedores.es/ayudas/discapacidad/emprendedores-con-discapacidad-triunfan-gracias-inserta-empleo-fundacion-once/>
- <https://www.fundacioncaser.org/actualidad/te-acompanamos/barreras-discapacidad-tipos>
- Microsoft Copilot. (2026). Logotipo generado por inteligencia artificial para “Erraztu S.Coop.” [Imagen generada por IA].
- Orain, 2023.
<https://orain.eus/es/actualidad/sociedad/2023/09/20/el-6-3-de-poblacion-vasca-vive-en-situacion-de-discapacidad/>
- Organización Mundial de la Salud
<https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health>
- <https://tobiasemanuel.org/dificultades-tienen-las-personas-con-discapacidad-intelectual/>
- Zuzendaritzagunea (2025)
<https://zuzendaritzagunea.euskadi.eus/eu/xedapenak-inklusioa-aniztasuna>